

3.5.1977

Lausunto katsotaan hyväksytyksi, ellei sitä työjärjestyksen
49 §:n mukaisesti ole viimeistään 12 tunnin kuluessa
istunnon päättymisestä korjattuna palautettu pöytäkirja-
toimistoon.

55. Ed. A a l t o: Rouva puhemies! Harvoin so-
sialidemokraattisen eduskuntaryhmän jäsenillä on viime ai-
koina ollut aihetta kivuta tänne pönttöön kiitoksiaan jake-
lemaan, vaikka niitä on aina niin lysti antaa, kun vain vä-
hänkin on aihetta. Valitettavasti ~~vaan~~ nyt ei näytä olevan
yhtään asianomaista niitä vastaanottamassa. [Nyt on kiitoksen
aihetta paljonkin, sillä talousvaliokunta on nopeasti saanut
mietintönsä valmiiksi suuresta ja vaikeasta, tosin jo edes-
menneen hallituksen ex~~y~~ministeri Pirkko Työläjärven viime
kesänä antamasta kehitysvammalaista, jolla kumotaan vanha
vajaamielislaki. Tätä lakia on kentällä odotettu ~~xxxx~~

55. Ed. Aalto.

~~Tätä lakia on kentällä odotettu hartaasti, ja moni edustaja~~
mm. allekirjoittanutkin on hallituksilta penänyyt kyselyillä,
milloin tällainen aiotaan antaa. Lakia valmisteltiin perus-
teellisesti, sillä jo kymmenkunta vuotta sitten asetettiin en-
simmäinen komitea tutkimaan vajaamielishuoltotoiminnassa olleita
puutteita. Komitean toimeksianto laajennettiin vuonna 1968
sitte, että sen tuli selvittää kaikkien kehitysvammaisten eri-
tyishuollon järjestämistarpeet. Tämä komitea, joka vuonna 1969
otti nimekseen "kehitysvammakomitea", sai mietintönsä valmiiksi
jo vuonna 1970. Mietintö virui viisi vuotta hallitusten pöytä-
laatikoissa, mutta edustajat peräänkuuluttivat jatkuvasti,
milloin hallitus antaa sen perusteella kehitysvammalain, ja
tekivät edustaja-aloitteita, mm. allekirjoittanutkin monen muun
ohella yritti myös toivomusaloitteellaan kantaa kortensa ke-
koon.

Juuri eilen luin eräästä lehdestä jalattomana synty-
neen thalidomid-vammaisen 15-vuotiaan pojan ajatuksia maailman
menosta. Tämä poika sanoo joskus ajattelevansa terveiden liik-
kumista katsellessaan, että olisi se kiva, jos noin helposti
pääsisi joka paikkaan omilla jaloillaan kävellen, tai joskus
sanoo miettineensä, miten pieniä terve^{iden}x~~iden~~ nuorten murheet voivat
olla, kun ovat kiinni farkkujen merkeistä tai muista yhtä mität-
tömistä asioista. Sitten hän jatkaa: "Kun vilkaisee ympärilleen
tässä Suomen maassa, niin näkee vain portaita, portaita, por-
taita tai kapeaovisia hissejä tai liukuportaita, kun terveet
ihmiset eivät viitsi kävellä. Virastotaloihin ei pääse pyörä-
tuolissa, sielläkin on portaita. Uimahalliin pääsee sisälle

k

55. Ed. Aalto.

pukuhuoneeseen, pesuhuoneeseen ja saunaan, mutta sitten on edessä viisi porrasta. — Tällaisena näkee liikuntavammainen maailmamme. [Siitä huolimatta, että näistä asioista on jo vuosia puhuttu, jatkuvasti valmistetaan portaita ja portaita. Juuri äskettäin esim. oman paikkakuntani suuren osuusliikkeen eteen valettiin betoni kolmeen portaaseen eikä mitään väylää pyörä-
tuoli-ihmisille tai esim. kepin kanssa kulkeville vanhuksille. Raivostuttaa tällainen tietämättömyys, vai onko se meissä välinpitämättömyyttä. Ei ole montakaan julkista laitosta, mihin pääsisi esim. pyörätuolipotilas, puhumattakaan asemalaitureista, apteekkeista tai Postipankista. Sen vuoksi on hyvä, että näistä vammaisten asioista jatkuvasti julkisesti puhutaan.] On myöskin tärkeätä, että nämä asiat etenevät lainsäädännöllisesti. Tämä laki on nyt kehitysvammaisten osalta hallinnollinen puitelaki, jolla pyritään tehostamaan hallinto-organisaatiota kehitysvammaisten erityishuollon tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi. Kehitysvammaiset ^{vot}han ei/pyydä meidän töllistelyämme eivätkä myöskään sääliämme vaan normaalia ymmärtämistä ja normaalia oikeutta elää tavallista elämää ja tehdä sitä työtä, mitä he pystyvät. Meidän pitää oppia luonnollisesti ymmärtämään, että jollakin lailla normaalista poikkeavillakin ihmisillä on oikeus vapaaseen elämään, liikkumiseen, jopa omintakeiseen asumiseen ja rakastumiseenkin.

Kehitysvammalaitosten rakentamisessa päästiin 1960-luvulla aimo askel eteenpäin, kun yksityisen edustajan aloitteesta täällä kerran hyväksyttiin vajaamielislain muutos, jolla näiden laitosten rakentamiseen siihen saakka saatu harkinnan-

t

55. Ed. Aalto.

varainen valtion rakentamisavustus muutettiin lakisääteiseksi. Muistan, kuinka hyvä ystäväni, silloinen valtiovarainministeri Erkki Huurtamo tapansa mukaan reippaasti kirosi ja sanoi, että sellaista lainmuutosta ei tuulla vahvistamaan, sillä sehän maksaa ainakin 40 milj. mk vuodessa valtiolle.

Kuvitelkaa, silloin pidettiin 40 milj. markkaa suurena summana tällaiseen tarkoitukseen! Nykyisin näkee ~~ihmisiä~~ lehdistä, että ~~suit~~ ^{sait} valmistellaan pari miljardia vuodessa maksavia lainmuutoksia eikä olla millänsäkään. Silloinen lainmuutos kuitenkin vahvistettiin ja sen jälkeen alkoi ^{kin} riipeä vajaamielislaitosten rakentamiskausi. Onneksemme nykyisin kaikille syvästi vajaamielisille on jo saatu laitospaikka. Tällä nyt esillä olevalla lailla korjataan paljon vammaisten avohoito- ja kuntoutusmahdollisuuksia, luodaan erityishuoltopiirit, joilla on velvollisuus huolehtia kaikista erityishuollon toimintamuodoista. Jälleen olemme pääsemässä aino askeleen eteenpäin kehitysvammaisten elämänolojen korjaamisessa.

On hyvä, että valiokunta on mietintöönsä liittänyt vielä velvoittavan kappaleen kehitysvammaisten ~~koulutusmahdollisuuksien järjestämisen tärkeydestä, sillä se on~~

3.5.1977

CP

55. Ed. Aalto.

koulutusmahdollisuuksien järjestämisen tärkeydestä, sillä se on monen kotona hoidettavan kehitysvammaisten kohdalla kiipein ongelma.

Kaiken kaikkiaan tästä laista huomaa, että on tässäkin eduskunnassa sentään vielä inhimillinen pilkahdus elämänmyönteisyyttä, vaikka useimmilla puolueilla oman edun tavoittelu ja vain omien terveiden äänestäjien etu onkin näyttänyt tulleen tärkeimmäksi päämääräksi.